

**B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: March/April-2023
Education (Optional) Paper-II**

EDUO2: Sociological Foundation of Education (New Pattern 2022)

Day and Date: Monday, 15/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Entertaining is the function of group communication media stated by—.
a. Brown b. Moore c. Freeway d. Spencer
- 2 Kesari newspaper was started by———.
a. Mahatma Gandhi b. Mahatma Phule c. Lokmanya Tilak d. Agarkar
- 3 Libraries are——— agencies of education.
a. formal b. informal c. distance d. sahaj
- 4 Every newspaper editorial thought is written—.
a. Fine article b. Foreword c. Short news article d. headline
- 5 Family is——— agencies of education.
a. formal b. informal c. distance d. sahaj
- 6 Humanization tool is----
a. School b. Family c. Society d. Group
- 7 A friend- friend is an example of a——— group.
a. Individual- Group b. Individual- Individual c. Group- Group d. None of these
- 8 A school principal is an example of a -----relationship.
a. Individual -Group b. Individual -Individual c. Group- Group d. None of these
- 9 The guru-disciple is----- type of the relationship.
a. Individual- Group b. Individual -Individual c. Group- Group d. None of these
- 10 A family is a group of——— type.
a. Primary b. Secondary c. Tertiary d. Fourth
- 11 It is an educational problem in hilly areas.....
a. Double school b. Single teacher school c. Multi teacher school d. Two session school
- 12 The fate of a country depends on how much..... there is in that country.
a. Population b. Democracy c. Literacy d. Financial stability
- 13 Primary and secondary schools overcrowding is also a..... cause of dropouts.
a. Absentee b. Late arrival. Failure of d. Illiteracy

14 Nowdays Higher education of.....in rural areas is very less.

a.Boys b.Girls-Boys c.Girls d. None of these

15 Illiteracy rate is higher in ..... in rural areas.

a.Women .b.Men c.Community d.Children

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Necessity of Newspapers

2 Disadvantages of Television

3 Importance of social group.

4 Private school

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 What is the important function of mass communication media?

2 Explain the social interactions of competition and cooperation.

3 Write the problems of education of children of sugarcane workers.

4 Write an educational problems in urban areas in India.

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Explain nature of primary social group with it's importance.

2 Explain Educational Problems of Urban India.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 करमणूक करणे हे समूहसंपर्क साधनाचे कार्य---- यांनी सांगितले आहे.

अ.ब्राऊन ब.मूर क.ऑटोवे ड.स्पेन्सर

2 केसरी हे वर्तमानपत्र----- यांनी सुरू केले.

अ.महात्मा गांधी ब.महात्मा फुले क.लोकमान्य टिळक ड.आगरकर

3 ग्रंथालय ही----- शिक्षणाची साधने आहेत.

अ.औपचारिक ब.अनौपचारिक क.दूर ड.सहज

4 प्रत्येक वृत्तपत्र संपादकीय विचार---- लिहिल्या जातो.

अ.ललित लेख ब.अग्रलेख क.संक्षिप्त वृत्तलेख ड.मथळा

5 कुटुंब हे----- शिक्षणाचे साधन आहे.

अ.औपचारिक ब.अनौपचारिक क.सहज ड.दूर

6 मानवीकरणाचे साधन----- हे आहे.

अ.शाळा ब.कुटुंब क.समाज ड.समूह

7 मित्र--मैत्रीण हे----- समूहाचे उदाहरण आहे.

अ.व्यक्ती- समूह ब.व्यक्ती- व्यक्ती क.समूह- समूह ड.यापैकी नाही

- 8 मुख्याध्यापक- शाळा हे---- संबंधांचे उदाहरण होय.
अ.व्यक्ती-समूह ब.व्यक्ती- व्यक्ती क.समूह- समूह ड.यापैकी नाही
- 9 गुरु-शिष्य हे----- संबंधांचे उदाहरण आहे.
अ. व्यक्ती- समूह ब.व्यक्ती-व्यक्ती क.समूह-समूह ड.यापैकी नाही
- 10 कुटुंब हा----- प्रकारचा समूह आहे.
अ.प्राथमिक ब.दुय्यम क.तृतीय ड.चतुर्थ
- 11 डोंगराळ भागातील..... ही एक शैक्षणिक समस्या आहे.
अ.दुबार शाळा ब.एक शिक्षकी शाळा
क.बहुशिक्षकी शाळा ड.दोन सत्रातील शाळा
- 12 देशाचे भवितव्य त्या देशात किती प्रमाणात.....आहे यावर अवलंबून असते.
अ.लोकसंख्या ब.लोकशाही क.साक्षरता ड. आर्थिक सुबत्ता
- 13 प्राथमिक आणि माध्यमिक शाळांना..... अधिक प्रमाण हे सुद्धा गळतीचे कारण आहे.
अ.गैरहजेरीचे ब.उशिरा येण्याचे क. नापासांचे ड.निरक्षरतेचे
- 14 सध्या उच्च शिक्षणात ग्रामीण भागातील---- प्रमाण फार कमी आहे.
अ.मुलांचे ब.मुला-मुलींचे क.मुलींचे ड. यापैकी नाही
- 15 ग्रामीण भागात----- मध्ये निरक्षरतेचे प्रमाण अधिक आहे.
अ.स्त्रिया ब. पुरुष क.समुदाय ड.मुले

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 वृत्तपत्रांची आवश्यकता
- 2 दूरदर्शनचे तोटे
- 3 सामाजिक समूहाचे महत्त्व
- 4 खाजगी शाळा

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 समूहसंपर्क माध्यमांची महत्त्वाची कार्य कोणती?
- 2 सामाजिक आंतरक्रियाची व्याख्या सांगून तिचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 3 ऊसतोडणी कामगारांच्या मुलांच्या शिक्षणाची समस्या लिहा.
- 4 भारतातील नागरी भागातील शैक्षणिक समस्या लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 प्राथमिक सामाजिक समूहाचे स्पष्ट करून त्याचे महत्त्व लिहा.
- 2 भारतातील नागरी भागातील शैक्षणिक समस्या स्पष्ट करा .

*****

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: March/April-2023

Education (Optional) Paper-II

EDUO2: Sociological Foundation of Education (New Pattern 2022)

Day and Date: Monday, 15/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 करमणूक करणे हे समूहसंपर्क साधनाचे कार्य---- यांनी सांगितले आहे.

अ.ब्राऊन ब.मूर क.ऑटोवे ड.स्पेन्सर

Option 1

2 केसरी हे वर्तमानपत्र----- यांनी सुरू केले.

अ.महात्मा गांधी ब.महात्मा फुले क.लोकमान्य टिळक ड.आगरकर

Option 3

3 ग्रंथालय ही----- शिक्षणाची साधने आहेत.

अ.औपचारिक ब.अनौपचारिक क.दूर ड.सहज

Option 2

4 प्रत्येक वृत्तपत्र संपादकीय विचार---- लिहिल्या जातो.

अ.ललित लेख ब.अग्रलेख क.संक्षिप्त वृत्तलेख ड.मथळा

Option 2

5 कुटुंब हे----- शिक्षणाचे साधन आहे.

अ.औपचारिक ब.अनौपचारिक क.सहज ड.दूर

Option 2

6 मानवीकरणाचे साधन----- हे आहे.

अ.शाळा ब.कुटुंब क.समाज ड.समूह

Option 4

7 मित्र-मैत्रीण हे----- समूहाचे उदाहरण आहे.

अ.व्यक्ती- समूह ब.व्यक्ती- व्यक्ती क.समूह- समूह ड.यापैकी नाही

Option 2

8 मुख्याध्यापक- शाळा हे---- संबंधांचे उदाहरण होय.

अ.व्यक्ती-समूह ब.व्यक्ती- व्यक्ती क.समूह- समूह ड.यापैकी नाही

Option 1

9 गुरु-शिष्य हे----- संबंधांचे उदाहरण आहे.

अ. व्यक्ती- समूह ब.व्यक्ती-व्यक्ती क.समूह-समूह ड.यापैकी नाही

Option 2

10 कुटुंब हा----- प्रकारचा समूह आहे.

अ.प्राथमिक ब.दुय्यम क.तृतीय ड.चतुर्थ

Option 1

11 डोंगराळ भागातील..... ही एक शैक्षणिक समस्या आहे.

अ.दुबार शाळा ब.एक शिक्षकी शाळा

क.बहुशिक्षकी शाळा ड.दोन सत्रातील शाळा

Option 2

12 देशाचे भवितव्य त्या देशात किती प्रमाणात.....आहे यावर अवलंबून असते.

अ.लोकसंख्या ब.लोकशाही क.साक्षरता ड. आर्थिक सुबत्ता

Option 3

13 प्राथमिक आणि माध्यमिक शाळांना..... अधिक प्रमाण हे सुद्धा गळतीचे कारण आहे.

अ.गैरहजेरीचे ब.उशिरा येण्याचे क. नापासांचे ड.निरक्षरतेचे

Option 1

14 सध्या उच्च शिक्षणात ग्रामीण भागातील---- प्रमाण फार कमी आहे.

अ.मुलांचे ब.मुला-मुलींचे क.मुलींचे ड. यापैकी नाही

Option 2

15 ग्रामीण भागात----- मध्ये निरक्षरतेचे प्रमाण अधिक आहे.

अ.स्त्रिया ब. पुरुष क.समुदाय ड.मुले

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 वृत्तपत्रांची आवश्यकता

Ans:

2 दूरदर्शनचे तोटे

Ans:

3 सामाजिक समूहाचे महत्त्व

Ans:

4 खाजगी शाळा

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 समूहसंपर्क माध्यमांची महत्त्वाची कार्य कोणती?

Ans:

2 सामाजिक आंतरक्रियाची व्याख्या सांगून तिचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

3 ऊसतोडणी कामगारांच्या मुलांच्या शिक्षणाची समस्या लिहा.

Ans:

4 भारतातील नागरी भागातील शैक्षणिक समस्या लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 प्राथमिक सामाजिक समूहाचे स्पष्ट करून त्याचे महत्त्व लिहा.

Ans:

2 भारतातील नागरी भागातील शैक्षणिक समस्या स्पष्ट करा .

Ans:

*****